

Gemeente Teylingen
Gereg. d.d. 14 DEC 2011
Reg.nr.

Landschapsbeheer Zuid-Holland

Gemeente Teylingen
T.a.v. de heer R. van der Geest
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

onderwerp : Update quickscan uitbreidingsgebied gemeentewerf
datum : Waddinxveen, 12 december 2011
ons kenmerk : 9102.1264
contactpersoon : Pieter Balkenende
doorkiesnummer : 0182 - 683 654
e-mail : pieter.balkenende@zh.landschapsbeheer.nl

Geachte heer Van der Geest,

Hierbij ontvangt u volgens afspraak de aangepaste versie van ons advies 'update quickscan uitbreidingsgebied gemeentewerf'.

Heeft u nog vragen of opmerkingen dan kunt u via bovenstaande contactgegevens Pieter Balkenende bereiken.

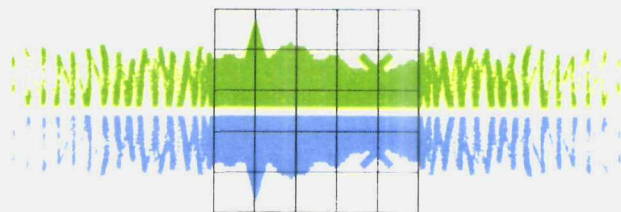
Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Landschapsbeheer Zuid-Holland

Cora Hillebrand,
secretariaat

bijlagen: rapport 2x

Rapportage update quickscan
Uitbreidingsgebied gemeentewerf Voorhout
Gemeente Teylingen
November 2011

Landschapsbeheer Zuid-Holland

Zorg voor ons landschap

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

Landschapsbeheer Zuid-Holland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het verbeteren van leefgebieden voor planten en dieren krijgt daarbij speciale aandacht. Elke provinciale organisatie beschikt over de specifieke kennis die nodig is om de regionaal sterk verschillende leefgebieden ook op kleine schaal in stand te houden, zoals in boomgaarden en groenstroken. Dat verzekert een levend landschap voor de toekomst.

Rapportage update quickscan
Uitbreidingsgebied gemeentewerf Voorhout
Waddinxveen, 12 december 2011

Opdrachtgever:	Gemeente Teylingen, de heer R. van der Geest
Tekst advies:	Nick Kroese, projectmedewerker
Projectleider:	Pieter Balkenende

Algemene informatie

Tijd en datum bezoek: woensdag 5 oktober 2011, van 14:00 uur tot 15:30 uur

Weersomstandigheden: bewolkt, circa 16 graden

Bezoek afgelegd door: Nick Kroese, projectmedewerker

Inleiding

In juli 2007 is door Landschapsbeheer Zuid-Holland onderzoek gedaan naar het voorkomen van beschermde flora en fauna. Er zijn toen meerdere jonge exemplaren van de rugstreeppad aangetroffen. De rugstreeppad is een strikt beschermde soort (Bijlage IV van de Habitat Richtlijn). Naast de rugstreeppad komen er mogelijk andere beschermde soorten voor waaronder de kleine modderkruiper (tabel 2), vogels en amfibieën zoals de groene kikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad (tabel 1).

Het is enige tijd geleden dat de quickscan is uitgevoerd, omdat er vraag is naar actuele gegevens is besloten om de quickscan van 2007 te updaten. Hieronder volgt een kort verslag van het bezoek van oktober 2011.

Eerst wordt een beschrijving van de drie prominent aanwezige biotopen gegeven, waarna de mogelijk voorkomende en waargenomen soorten worden weergegeven in tabel 1. Hierna volgen de conclusies per soortgroep met eventuele acties. Het advies aan de gemeente Teylingen volgt hierna.

De biotopen

Op het terrein komen verschillende biotopen voor, onderstaande biotopen zijn onderzocht:

1. Oever en sloot van een deel van Dinsdagse Wetering langs moerasbosje

Huidige situatie: Sloot is aan het verlanden, het riet breidt zich uit vanaf het moerasbos richting het open deel van de sloot. De sloot is zeer ondiep, de baggerlaag ligt gemiddeld op minder dan 10-20 cm onder de waterspiegel. Het water is bedekt met voornamelijk veel wortelig kroos (Spirodela polyrhiza), onder de waterspiegel komt smalle waterpest (Elodea nuttallii) voor. Ook ligt er veel blad in de sloot (voornamelijk populier)

De oever aan de kant van het weiland bestaat voornamelijk uit de volgende soorten: koninginnenkruid (Eupatorium cannabinum), gele lis (Iris pseudacorus), wolfspoot (Lycopus europaeus), veenwortel (Persicaria amphibia), watermunt (Mentha aquatica), scherpe boterbloem (Ranunculus acris), mannagras (Glyceria fluitans) en grote kattenstaart (Lythrum salicaria).

Foto 1: beeld oever en sloot Dinsdagse Wetering

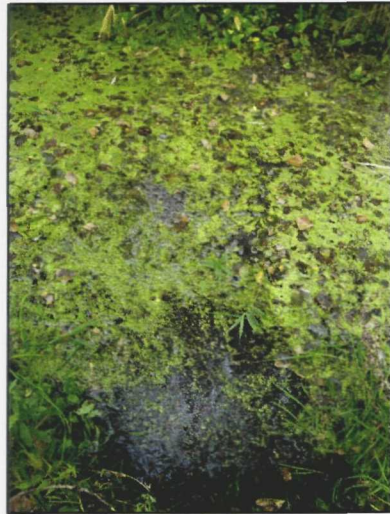

Foto 2: detail sloot

Aangetroffen diersoorten: enkele libellenlarven zijn met het schepnet bovengehaald. Ander slootleven is niet waargenomen.

2. Sloot direct langs gemeentewerf (langs het hek)

Deze sloot was recent geschoond, meerdere steken met het schepnet hebben geen resultaat opgeleverd. De oevers zijn onbegroeid.

3. Moerasbos

Huidige situatie: De begroeiing van het moerasbos bestaat voornamelijk uit hoog opgaande bomen met enkele struiken langs de randen van het bosje en een ondergroei van ruigtekruiden. De opgaande bomen zijn elzen, wilgen en populieren, de struiken bestaan uit zwarte els, braam, schietwilg en grauwe wilg. Ruigtekruiden zijn voornamelijk: koninginnekruid, brandnetel en op de nattere delen riet.

Foto 3: beeld moerasbos

Foto 4: beeld moerasbos aan de rand

Opmerking: het moerasbos is ontoegankelijk, er is gevaar voor wegzakken, daarom is enkel van afstand geobserveerd.

Aangetroffen diersoorten: tijdens het bezoek zijn putters (algemene standvogel) waargenomen in de opgaande beplanting. Overige diersoorten zijn niet waargenomen.

Mogelijk voorkomende en waargenomen soorten

Hieronder een overzicht met waargenomen en mogelijk voorkomende beschermde soorten:

Soortgroep/soort	biotoop							biotoopgebruik	tabel			habitatrichtlijn	
									beschermde soorten	bijlage			
	Hoge bomen	(Hoge) struiken	Ruigte	Moeras	Riet/ oeverbeplanting	Kruidenvegetatie/ Gras	Sloot			1	2 3 vogels	II	IV
Vaatplanten	-		-										
Dotterbloem				m	m				x				
Mossen													
Korstmossen	-		-										
Paddenstoelen													
Zoogdieren													
egel		m	m			m		leefgebied	x				
mol		m	m			m		leefgebied	x				
bosmuis		m	m			m		leefgebied	x				
huisspitsmuis		m	m			m		leefgebied	x				
veldmuis		m	m			m		leefgebied	x				
dwergmuis		m	m			m		leefgebied	x				
woelrat		m	m			m		leefgebied	x				
wezel	m	m	m			m		foerageren	x				
hermelijn	m	m	m			m		foerageren	x				
bunzing	m	m	m			m		foerageren	x				
Vogels													
wilde eend				m	m	m	m	broeden, foerageren			x		
meerkoet				m	m	m	m	broeden, foerageren			x		
waterhoen				m	m	m	m	broeden, foerageren			x		
spreeuw	m	m	m					foerageren			x		
ekster	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
huismus	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
koolmees	m	w	m			m		broeden, foerageren			x		
pimpelmees	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
roodborst	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
tijftjaf	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
heggenmus	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
houtduif	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
kauw	w	m	m			m		foerageren			x		
winterkoning	m	m	m			m		broeden, foerageren			x		
witte kwikstaart	M	m	m			m		broeden, foerageren			x		
vink													
putter	W	W	m			m	w	Foerageren, schuilen			x		
Reptielen													
Amfibieën													
rugstreeppad			m	m	m	m	m	leefgebied			x		X
kleine watersalamander					m	m	m	overwinteren, foerageren	x				
gewone pad			m	m	m	m	m	overwinteren, foerageren	x				
bastaardkikker			m	m	m	m	m	overwinteren, foerageren	x				
bruine kikker			m	m	m	m	m	overwinteren, foerageren	x				
meerkikker			m	m	m	m	m		x				
Vissen	-		-										
Kleine modderkruiper							m			x			
Vlinders	-		-										
koolwitje						m		leefgebied					
spanner						m		leefgebied					
Libellen	-		-										
diversen					m		w	leefgebied					
Sprinkhanen	-		-										
Overige ongewervelden	-		-										

w = waargenomen

m = mogelijk voorkomend

- = niet waargenomen

Tabel 1: waargenomen en te verwachten soorten per soortgroep

Conclusies per soortgroep

Vogels

In het plangebied is de putter waargenomen, de putter gebruik het bosje voornamelijk als schuilgelegenheid en/of als foerageerplaats. In de nabije omgeving (<100 meter) zijn meerdere locaties met opgaande beplanting te vinden die een vergelijkbare functie kunnen vervullen. Wel zou compensatie van een dergelijk ecotoop wenselijk zijn.

Ook komen er mogelijk andere vogels voor of maken zij gebruik van het gebied. Vogels zijn apart beschermd en vallen niet onder een tabelnummer. Er zijn geen (jaarrond beschermde) nesten aangetroffen.

De inzet van een passende en geldige gedragscode is wenselijk. Omdat er geen broedgevallen geconstateerd zijn en geen jaarrond beschermde nesten is een ontheffing aanvragen niet nodig. Praktisch kan met vogels rekening goed rekening worden gehouden door buiten het broedseizoen te werken.

Libellen en dagvlinders

In de sloot is een larve van een libellesoort aangetroffen. Het voedselrijke biotoop geeft geen aanleiding tot het vermoeden dat het een beschermde libelle zou kunnen zijn. De Libellen beschermd onder tabel 3 komen allen voor in voedselarme situaties, zoals vennen of beken. Omdat het geen biotoop is waar de libellensoorten uit tabel 3 voor zouden kunnen komen is determinatie op soort niet essentieel.

In de quickscan van 2007 zijn koolwitje en spanner aangetroffen. Algemene vlindersoorten zijn te verwachten, beschermde dagvlinders niet.

Er volgen geen specifieke acties voor libellen of dagvlinders.

Reptielen, vissen en zoogdieren

Er zijn geen reptielen, reptielen, zoogdieren of vissen aangetroffen. Wel zou de kleine modderkruiper (tabel 2) voor kunnen komen. De inzet van een passende en geldige gedragscode biedt uitkomst.

Flora

Er is geen beschermde flora aangetroffen. Er is een kleine kans op het aantreffen van de dotterbloem op zonnige of weinige beschaduwde plaatsen. Mocht de soort voorkomen dan geldt de algemene zorgplicht, het is dan wenselijk om een passende en goedgekeurde gedragscode in te zetten.

Amfibieën

Mogelijk komen er amfibieën uit tabel 1 voor zoals de bastaardkikker of de kleine watersalamander. De algemene zorgplicht geldt voor deze soorten. Het is wenselijk om een passende en goedgekeurde gedragscode in te zetten.

De rugstreeppad uit tabel 3 is ook een mogelijk voorkomende soort, hier moet ontheffing voor worden aangevraagd. De soort is niet aangetroffen bij het bezoek van 5 oktober 2011, maar omdat het biotoop geen grote veranderingen heeft ondergaan (wat wellicht ten gunste van de soort zou komen) is het voorkomen niet uit te sluiten.

Landschapsbeheer adviseert ontheffing aan te vragen voor de rugstreeppad.

Rugstreeppad

Het niet aantreffen van beschermde soorten tijdens het veldbezoek op 5 oktober 2011 betekent niet direct dat er geen beschermde soorten voorkomen óf dat er geen soorten zijn die het gebied als onderdeel van hun biotoop gebruiken. Het niet aantreffen van de rugstreeppad houdt verband met de moeilijke waarneembaarheid van de soort in het najaar. De rugstreeppad maakt zich op voor de winter en graaft zich in, in de grond of zoekt een andere schuilplaats.

Advies aan de gemeente Teylingen

Landschapsbeheer Zuid-Holland adviseert de gemeente Teylingen om ontheffing aan te vragen voor de rugstreepd. Hier zijn de volgende redenen voor aan te voeren (zie ook Bijlage 1):

- Tientallen exemplaren van de rugstreepd zijn al in 2007 aangetroffen op de planlocatie.
- In de afgelopen jaren is het plangebied niet drastisch gewijzigd, waardoor de locatie nog steeds gebruikt kan worden als voortplantings- en/of landbiotoop.
- De rugstreepden kunnen jarenlang op eenzelfde locatie voorkomen, als het pionier karakter behouden blijft. Het jaarlijks (?) schonen van de sloot direct langs de gemeentewerf (en dus niet de sloot om het bosje) heeft een pionier karakter. Het weiland hier omheen wordt kort gehouden door paarden en heeft dus ook een pionierskarakter.
- Tijdens het veldbezoek van 5 oktober zijn geen rugstreepden aangetroffen, de ongunstige tijdperiode houdt hier waarschijnlijk verband mee.
- Mochten er rugstreepden aangetroffen worden tijdens de uitvoering, dan moet alsnog een ontheffing worden aangevraagd, het is ons inziens beter om hierop te anticiperen en de ontheffing vooraf aan te vragen.
- Door werkzaamheden zoals het verwijderen van begroeiing, ontstaat weer een pionier karakter dat grote aantrekkingskracht heeft op rugstreepden; de soort zal dus zeer waarschijnlijk aangetroffen worden op de planlocatie ten tijden van de uitvoering.

Naast de rugstreepd kunnen er mogelijk andere beschermde dier- of plantensoorten voorkomen die op tabel 1 of 2 staan. Deze soorten zijn gespecificeerd in tabel 1 en in de conclusie per soortgroep. De inzet van een geldige en passende gedragscode voorkomt overtreding van artikelen genoemd in de Flora- en faunawet.

Landschapsbeheer Zuid-Holland
december 2011

Bijlage 1: aanvullende informatie rugstreeppad

Voortplantingsbiotoop

Het aantreffen van jonge exemplaren van de rugstreeppad in 2007 geeft aan dat de soort zich in de nabije omgeving voortplant. Het is niet waarschijnlijk dat het afzetten van de eieren in of rond het moerasbos plaatsvindt maar het is ook niet uit te sluiten.

“Rugstreeppadden planten zich voort in meestal 5-20 cm diep, onbeschaduwd water (Sinchs 2009). De maximale diepte die in de literatuur vermeld wordt is 30-50 cm (Beebee 1983). Veel van de voortplantingswateren zijn tijdelijk en drogen in de loop van het seizoen op. Maar er worden ook wel eieren afgezet in brede, ondiepe oeverzones van permanente wateren (Frigge 1992, Creemers 1994a). Vaak ontbreekt begroeiing op de voortplantingsplaatsen, maar de eieren worden ook wel gelegd boven op dichte vegetatie, zoals op ondergelopen graslanden (Arntzen 1981).”

Zoals hierboven beschreven wordt heeft voortplantingswater een aantal ‘randvoorwaarden’, namelijk: ondiep (tot 50 cm.), onbeschaduwd en veelal een tijdelijk karakter. Wateren met een tijdelijk karakter zijn niet op de planlocatie aanwezig, ook zijn de meeste wateren overschaduwd en dieper dan 50 cm. Enkel de sloot om het bosje heen is door de aanwezige baggerlaag slechts 20 cm. diep. Aan het begin van de lente zou dit water deels onbeschaduwd kunnen zijn; ligging bosje is noordoost, de zon gaat in dat jaargetijde ongeveer op in het oosten en onder in het westen. Dit zou het ondiepe watertje van het bosje dus een groot deel van de dag kunnen beschijnen en dus opwarmen.

Leefbiotoop

“De rugstreeppad is een soort die voorkeur heeft voor open en hoog dynamische terreinen. Daarnaast heeft hij voorkeur voor een goed vergraafbare bodemsoort. Naarmate een gebied meer dichtgroeit met bomen en struweel, verdwijnt de rugstreeppad, om plaats te maken voor de gewone pad. Ook in zijn voortplantingswater heeft de rugstreeppad het liefst zo min mogelijk begroeiing. Kale oevers en ondiep water zijn de belangrijkste kenmerken voor een geschikt voortplantingswater. De rugstreeppad is dus een pionier soort (soort die als eerste een plaats betreft), hij komt dus vooral voor op zandgronden. Het zijn vooral de zandgronden van stuwwallen, stuifzandheuvelds, rivierduinen in het rivierengebied en de duinen langs de kust waar rugstreeppadden voorkomen. (Agentschap voor Natuur en Bos, 2011)

Rugstreeppadden kunnen een terrein dat door menselijke activiteiten is opengelegd snel koloniseren, maar ook weer snel verlaten als de vegetatie door successie te dicht en te hoog wordt. De soort wordt hierom vaak als een pionier gekenschetst (Bergmans & Zuiderwijk 1986, Creemers 1991, 1994a, Frigge 1992). Toch kunnen ze jaren achtereen op dezelfde plaats in bijvoorbeeld de duinen, heiden, uiterwaarden of groeven worden aangetroffen, mits deze plekken hun pionier karakter behouden.

In polders in het westen van Nederland komt de soort lokaal voor, vooral bij kort gegraasde schapen- of paardenweides waar geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig is. Landbiotoop is ook (schapen)dijken met muizenholletjes, zelfs op kleigrond. (Linnartz, 2006)”

Dispersie

2000 à 3000 meter (Verboom, 1997) (Bugter, 1997).

Met bovenstaande informatie over de leef- en voortplantingsbiotoop van de rugstreeppad is het nog steeds onzeker of én hoe de soort het gebied gebruikt. Wel is de kans aanwezig dat de rugstreeppad de sloot om het moerasbosje gedeeltelijk gebruikt als voortplantingswater. Het weiland in combinatie met de schuilmogelijkheden in het moerasbos zouden dan een secundair landbiotoop kunnen vormen.

> Landschapsbeheer Zuid-Holland

Landschapsbeheer Zuid-Holland werkt aan een natuurlijk, toegankelijk en streekeigen landschap in de provincie Zuid-Holland. Met zorg en respect voor zijn cultuurhistorie en ecologie concentreren wij ons op het landschap en de mensen die het landschap beleven. We werken samen met bewoners, beheerders, eigenaren en gebruikers van het landschap, waarbij het onze uitdaging is om de belangen van verschillende partijen zo vruchtbaar mogelijk met elkaar te verbinden.

> Zorg voor ons landschap: dat doen we samen!

Landschapsbeheer Zuid-Holland is onderdeel van Landschapsbeheer Nederland, het samenwerkingsverband van 12 provinciale organisaties. Landschapsbeheer Nederland zet zich in voor het behoud en ontwikkeling van ons landschap waarin we wonen, werken en recreëren. Het landschap vraagt om duurzaam beheer, zodat we er nu en in de toekomst van kunnen genieten. Dit doen we samen met mensen, organisaties, bedrijven en overheden. Via projecten en lobby.

Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

MAAK JE ERF GOED

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

BAKENS IN DE TIJD

LANDSCHAPSBEHEER ZUID-HOLLAND

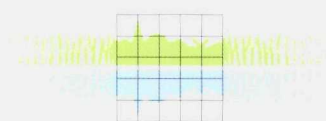
Ieplaan 35

2742 ZG Waddinxveen

(0182) 68 36 66

info@zh.landschapsbeheer.nl

www.landschapsbeheerzuidholland.nl

Landschapsbeheer Zuid-Holland